

സാമ്രാജ്യത്വം

പ്രാചീനകാലം മുതൽ തന്നെ സാമ്രാജ്യങ്ങൾ നിലനിന്നിരുന്നു. മൗര്യസാമ്രാജ്യത്തെപ്പറ്റിയും റോമാസാമ്രാജ്യത്തെപ്പറ്റിയും നിങ്ങൾ പഠിച്ചിട്ടുള്ളതാണല്ലോ. എന്നാൽ സാമ്രാജ്യത്വം എന്നത് പുതിയ പ്രതിഭാസമാണ്. വ്യാവസായിക വിപ്ലവത്തിനുശേഷം യൂറോപ്പിൽ വളർന്നുവന്ന മുതലാളിത്തത്തിന്റെ വികസിതരൂപമാണ് സാമ്രാജ്യത്വം.

യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങളിലെ യന്ത്രശാലകളിൽ ഉത്പാദിപ്പിച്ചിരുന്ന ചരക്കുകൾ കപ്പൽ മാർഗ്ഗം വിദൂരങ്ങളായ കോളനികളിലെത്തിച്ച് വിപണനം നടത്തുകയും ഈ ചരക്കുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ അസംസ്കൃത വസ്തുക്കൾ കോളനികളിൽ നിന്ന് ശേഖരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സമ്പ്രദായമാണ് മുതലാളിത്തത്തിലുള്ളത്. ആഭ്യന്തരമായ ഉപഭോഗത്തിന് ആവശ്യമുള്ളതിനേക്കാളേറെ ചരക്കുകളാണ് മത്സരബുദ്ധിയോടുകൂടി ഓരോ രാജ്യവും നിർമ്മിച്ചുകൂട്ടിയത്. ഇത് രാജ്യങ്ങൾ തമ്മിൽ കടുത്ത വ്യാപാരമത്സരത്തിന് ഇടയാക്കി. കമ്പോളം തേടിയുള്ള ഈ അന്വേഷണമാണ് ആഫ്രോ-ഏഷ്യൻ അമേരിക്കൻ ഭൂഖണ്ഡങ്ങളിലെ കോളനീകരണത്തിലേക്ക് നയിച്ചത്.

വ്യവസായവൽക്കരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഉണ്ടായ ഉൽപ്പാദന വർദ്ധനവ് ആണോ കോളനീകരണത്തിലേക്ക് നയിച്ച ഘടകം-ചർച്ച ചെയ്യുക.

മുതലാളിത്തത്തിന്റെ വികാസത്തോടെ യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങളിൽ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ രൂപംകൊണ്ട കാര്യം നിങ്ങൾക്കറിവുള്ളതാണല്ലോ. തൊഴിലാളിപ്രസ്ഥാനങ്ങളിലൂടെ തൊഴിലാളികൾ ശക്തമായി സമരം ചെയ്തതിന്റെ ഫലമായി അവരുടെ അവകാശങ്ങൾ അംഗീകരിക്കുവാൻ മുതലാളിമാർ നിർബന്ധിതരായി. വിദൂരമായ കോളനികളിൽ ചരക്കുകൾ എത്തിക്കുന്നതിനുള്ള ചെലവും വർദ്ധിച്ചു. ഇക്കാരണങ്ങളാൽ മുതലാളിമാരുടെ ലാഭത്തിൽ ഇടിവുവന്നു. ഇത് മുതലാളിത്തത്തെ പ്രതിസന്ധിയിലാക്കി. ഈ പ്രതിസന്ധി തരണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ശ്രമത്തിന്റെ ഫലമായിട്ടാണ് സാമ്രാജ്യത്വം ഉദയം ചെയ്തത്. സാമ്രാജ്യങ്ങൾ പണ്ടും ഉണ്ടെങ്കിലും സാമ്രാജ്യത്വം ഒരു പുതിയ അനുഭവം ആകുന്നത് ഇങ്ങനെയാണ്.

അസംസ്കൃതവസ്തുക്കളുടെ കേന്ദ്രവും നിർമ്മിത വസ്തുക്കളുടെ കമ്പോളവും കോളനികളായിരുന്നു. എന്നാൽ പിന്നെ ഉല്പാദനം തന്നെ കോളനികളിലേക്കു മാറ്റിയാലോ? അസംസ്കൃതവസ്തുക്കളുടെയും കുറഞ്ഞ കുലിക്ക് തൊഴിലാളികളുടെയും ലഭ്യത കോളനികളിൽ ഉണ്ട്. ചരക്കുല്പാദനത്തിനാവശ്യമായ മൂലധനം മാത്രമേ പുറമേനിന്ന് കൊണ്ടുവരേണ്ടതുണ്ടൂ. നിർമ്മിതവസ്തുക്കൾക്കുപകരം മൂലധനം കയറ്റുമതി ചെയ്യുന്ന സമ്പ്രദായം ഇതോടെ ആരംഭിച്ചു. മുതലാളിത്തത്തിന്റെ വളർച്ചയിലെ മൂലധനക്കയറ്റുമതിയുടേതായ ഈ ഘട്ടത്തെയാണ് സാമ്രാജ്യത്വം എന്നുപറയുന്നത്.

പണം ചരക്കായി മാറിയപ്പോൾ അതു വിപണനം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾ ആവശ്യമായി വന്നു. ആധുനിക ബാങ്കിംഗ് സമ്പ്രദായം ആരംഭിക്കുന്നതിങ്ങനെയാണ്. ഒരു മുതലാളിക്കോ ഒരു കൂട്ടം മുതലാളിമാർക്കു മാത്രമായിട്ടോ ഒരു വ്യവസായത്തിനാവശ്യമായ മൂലധനം സ്വരൂപിക്കാൻ കഴിയാതെ വന്നു. ഇത് അനേകം പേരിൽ നിന്നും പണം സ്വീകരിച്ച് മൂലധനം സ്വരൂപിക്കുന്ന സമ്പ്രദായത്തിന് തുടക്കം കുറിച്ചു. ഇതാണ് ഓഹരി മൂലധനത്തിന്റെ ആവിർഭാവത്തിന് ഇടയാക്കിയത്.

മുതലാളിത്തം സാമ്രാജ്യത്വമായി വികസിച്ചപ്പോൾ അതിലും പ്രതിസന്ധികൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ഓരോ രാജ്യത്തേയും മുതലാളിമാർ തമ്മിൽ മത്സരം ആരംഭിച്ചു. ഓരോ രാജ്യത്തുമുള്ള മുതലാളി വർഗ്ഗവും

തൊഴിലാളി വർഗ്ഗവും തമ്മിൽ സംഘർഷങ്ങൾ രൂക്ഷമായി. മുതലാളിത്തരാജ്യങ്ങൾ തമ്മിൽ കമ്പോളം കൈയടക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള മത്സരം ആരംഭിച്ചു. ഇതിന്റെ ഫലമായി നിരവധി യുദ്ധങ്ങൾ പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു. മുതലാളിത്തരാജ്യങ്ങളും അവയുടെ കോളനികളിലെ ജനങ്ങളും തമ്മിലും ഏറ്റു മുട്ടലുകളുണ്ടായി. കോളനികളിലെ വിമോചനപ്പോരാട്ടങ്ങളുടെ പശ്ചാത്തലം ഇതാണ്.

മുതലാളിത്തചൂഷണം നിർബാധം തുടർന്നു കൊണ്ടുപോകുന്നതിന് സാമ്രാജ്യത്വം പല തന്ത്രങ്ങളും സ്വീകരിച്ചു. സൈനികശക്തി ഉപയോഗിച്ച് വിമോചനപ്രസ്ഥാനങ്ങളെ അടിച്ചമർത്തി. ഭരണ സംവിധാനവും നിയമവ്യവസ്ഥയും ഉപയോഗിച്ച് നികുതിപിരിവു നടത്തി ജനങ്ങളെ ചൂഷണം ചെയ്തു. ഉദ്യോഗസ്ഥവൃന്ദവും നീതിന്യായകോടതികളും പോലീസും ജനങ്ങളിൽ ഭയം ഉളവാക്കി അവരെ അടിച്ചമർത്തി. തദ്ദേശീയമായ സാഹിത്യം, കല, വിദ്യാഭ്യാസം എന്നിവകളെ തകർക്കുകയോ നിരുത്സാഹപ്പെടുത്തുകയോ ചെയ്യുകയും തൽസ്ഥാനത്ത് പാശ്ചാത്യസമ്പ്രദായങ്ങൾ നടപ്പാക്കുകയും ചെയ്തു. ജന്മം കൊണ്ടും നിറം കൊണ്ടും തദ്ദേശീയരും അഭിരുചി, വേഷവിധാനം എന്നിവ കൊണ്ട് പാശ്ചാത്യരുമായ ഒരു ജനതയെ സൃഷ്ടിക്കലാണ് വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ലക്ഷ്യമെന്ന് മെക്കാളെ പ്രഭു പ്രഖ്യാപിച്ചു. പാശ്ചാത്യസംസ്കാരത്തോട് വിധേയത്വമുള്ള ഒരു തലമുറയെ സൃഷ്ടിക്കുക എന്നതായിരുന്നു സാമ്രാജ്യത്വത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം.

കോളനീകരണത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്താൻ സാമ്രാജ്യത്വം സ്വീകരിച്ച തന്ത്രങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് പാശ്ചാത്യവിദ്യാഭ്യാസം-വിശകലനം ചെയ്യുക.

ഇന്ത്യ

സാമ്രാജ്യത്വത്തിന്റെ അധിനിവേശത്തിന് വിവിധ കോളനികളുടെ ആഭ്യന്തരസാഹചര്യം അനുകൂലമായിരുന്നു. ഇന്ത്യയിൽ ഭരണത്തിലുണ്ടായിരുന്ന മുഗൾഭരണകൂടം പതിനെട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ദുർബലമായി. അതുപോലെതന്നെ മറ്റു നാട്ടുരാജ്യങ്ങളും ദുർബലമായിരുന്നു. അന്യോന്യം രാഷ്ട്രീയമായി കലഹിച്ചിരുന്ന കൊച്ചുരാജ്യങ്ങൾ, സാമ്പത്തികവും സാമൂഹികവുമായ ജീർണത, പൊതുവെയുള്ള അരക്ഷിതാവസ്ഥ ഇതൊക്കെ അന്നത്തെ ഇന്ത്യയുടെ മുഖമുദ്രയായിരുന്നു. ഈ അവസരം മുതലാക്കി ഇന്ത്യയിൽ കച്ചവടത്തിനായി വന്ന യൂറോപ്യൻമാർ

പ്ലാസി യുദ്ധത്തിന്റെ ചിത്രീകരണം

തങ്ങളുടെ നില കൂടുതൽ ഭദ്രമാക്കാൻ തുടങ്ങി. ഇതിനായി അവർ ഈ ഭരണകൂടങ്ങളുടെ ആഭ്യന്തര രാഷ്ട്രീയകാര്യങ്ങളിൽ ഇടപെട്ടു. ബ്രിട്ടീഷ്, ഫ്രഞ്ച് കമ്പനികളായിരുന്നു ഇതിൽ മുഖിൽ. ഇവർ ഓരോരുത്തരും മറ്റേകൂട്ടരെ ഇന്ത്യയിൽ നിന്ന് പുറത്താക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. യൂറോപ്പിൽ ഇവർ തമ്മിലുണ്ടായിരുന്ന ശത്രുത അവർ ഇവിടെയും തുടർന്നു. ഇത് ഇന്ത്യയിൽ 1744-നും 1763-നും ഇടയ്ക്ക് നടന്ന കർണ്ണാട്ടിക് യുദ്ധങ്ങളെന്നറിയപ്പെട്ട മൂന്ന് യുദ്ധങ്ങൾക്ക് വഴിവെച്ചു. ഇതിൽ വിജയം ഇംഗ്ലീഷ് ഈസ്റ്റിന്ത്യാ കമ്പനിക്കായിരുന്നു. 1757-ൽ നടന്ന പ്ലാസിയുദ്ധവും 1764-ൽ നടന്ന ബക്സാർ യുദ്ധവും മുഗൾ ഭരണകൂടത്തിനു കീഴിലായിരുന്ന ബംഗാൾ പ്രവിശ്യയിൽ (ഇന്നത്തെ ബംഗ്ലാദേശും ബീഹാർ, ഒറീസ്സ, പശ്ചിമബംഗാൾ സംസ്ഥാനങ്ങളും) ഇംഗ്ലീഷ് ആധിപത്യം സ്ഥാപിക്കാൻ വഴിയൊരുക്കി. ബക്സാർ യുദ്ധം വിജയിച്ച ഇംഗ്ലീഷുകാർ മുഗൾഭരണകൂടത്തിൽ നിന്ന് ദിവാനി അവകാശം സമ്പാദിച്ചു. കീഴടക്കിയ പ്രദേശത്തുനിന്ന് കരം പിരിക്കാനുള്ള അധികാരമാണ് 'ദിവാനി'. ഇവിടെ നിന്ന് മറ്റു പ്രദേശങ്ങൾ പിടിച്ചടക്കിയും വേറെ ചില പ്രദേശങ്ങൾ സൈനികസഹായവ്യവസ്ഥയിലൂടെ കീഴ്പ്പെടുത്തിയും അവർ തങ്ങളുടെ രാഷ്ട്രീയ നിയന്ത്രണം വ്യാപിപ്പിച്ചു. അങ്ങനെ 1856 ഓടെ ബർമ (ഇന്നത്തെ മ്യാൻമാർ) ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഇന്ത്യാ ഉപഭൂഖണ്ഡത്തിന്റെ മിക്കവാറും ഭാഗങ്ങൾ ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ കീഴിലായി.

ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണത്തിനുകീഴിലുള്ള ഇന്ത്യ

ചൈന

16-ാം നൂറ്റാണ്ടു മുതൽ തന്നെ യൂറോപ്യൻ വാണിജ്യ ശക്തികൾ വ്യാപാരബന്ധങ്ങൾക്കായി ചൈനയുടെ വാതിൽക്കൽ മുട്ടാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു. ചൈനയിലെ ഭരണാധികാരികൾ ഇവരെ അകറ്റിനിർത്തുന്നതിൽ വിജയിച്ചു. എന്നാൽ ചൈനയിലെ വ്യാപാരസാധ്യതകൾ തിരിച്ചറിഞ്ഞ യൂറോപ്യൻമാർ ഒഴിവാക്കാൻ തയ്യാറായില്ല. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി അവർ ചൈനയുടെ തൊട്ടുകിടക്കുന്ന ചില അപ്രധാനദ്വീപുകൾ പാട്ടത്തിനെടുത്ത് ചൈനയുമായി നല്ലൊരുബന്ധം ഉണ്ടാക്കാൻ ശ്രമം തുടങ്ങി. എന്നാൽ ബ്രിട്ടീഷുകാരെ വിദേശി ചെങ്കുത്താമ്പരയായി കണ്ടിരുന്ന ചൈനക്കാർ അവരിൽ നിന്ന് സാധനങ്ങൾ വാങ്ങാൻ വിസമ്മതിച്ചു. ഇതിന്റെ ഫലമായി ചൈനയുമായുള്ള യൂറോപ്യൻ വ്യാപാരം ഏകപക്ഷീയമായി. അപ്പോൾ ഇംഗ്ലീഷ് ഈസ്റ്റിന്ത്യാ കമ്പനി ചൈനയുടെ മേൽ

കറുപ്പ് യുദ്ധത്തിന്റെ ചിത്രീകരണം

നിയന്ത്രണം നേടാൻ ചില വളഞ്ഞവഴികൾ സ്വീകരിച്ചു. ചൈനയിലേക്ക് അവർ വൻതോതിൽ കറുപ്പ് (Opium) കള്ളക്കടത്ത് തുടങ്ങി. ഇതിലൂടെ ഇംഗ്ലീഷ് ഈസ്റ്റിന്ത്യാ കമ്പനിക്ക് വൻതോതിൽ സാമ്പത്തികലാഭം കിട്ടിയെന്ന് മാത്രമല്ല ചൈനയെ ഭൗതികമായും ധാർമ്മികമായും തകർക്കാനും കഴിഞ്ഞു. കറുപ്പ് വ്യാപാരം ചൈനയുടെ സമ്പത്ത് വൻതോതിൽ ചോർത്തിക്കളഞ്ഞു. ഇത് ചൈനീസ് ഭരണാധികാരികളെ കറുപ്പ് വ്യാപാരം നിരോധിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചു. ഇംഗ്ലീഷുകാർക്കെതിരെ കർശന നിലപാടെടുത്ത ചൈനയെ യുദ്ധത്തിലൂടെയാണ് ബ്രിട്ടീഷുകാർ നേരിട്ടത്. കറുപ്പുയുദ്ധങ്ങൾ (Opium Wars) എന്നപേരുകേട്ട ഈ യുദ്ധങ്ങളിൽ ചൈന തോറ്റു. കറുപ്പുയുദ്ധങ്ങൾ ചൈനയുടെ ദൗർബല്യത്തെ തുറന്നുകാട്ടി. ചൈനയിലേക്ക് പാശ്ചാത്യശക്തികൾ കടന്നുകയറാനാരംഭിച്ചു. ചൈനയുടെ പരമാധികാരം ദുർബലപ്പെട്ടു. യൂറോപ്യൻ ശക്തികൾ ചൈനയെ വിവിധ സ്വാധീനമണ്ഡലങ്ങളായി (Spheres of influence) പങ്കിട്ടെടുത്തു. ഫലത്തിൽ ചൈന ഒരന്താരാഷ്ട്ര കോളനിയായി മാറി.

ഇന്ത്യയിൽ കോളനീകരണത്തിനു സ്വീകരിച്ച ഇംഗ്ലീഷ് നയങ്ങൾ തന്നെയാണോ ചൈനയിലും ആവർത്തിച്ചത്? ഏതു കാര്യത്തിലാണ് പ്രകടമായ വ്യത്യാസം.

കോളനീകരണത്തിന് സാമ്രാജ്യത്വം ലോകമെമ്പാടും സ്വീകരിച്ച തന്ത്രങ്ങൾ തന്നെയാണ് ഇന്ത്യയിലും ഇംഗ്ലീഷുകാർ പ്രയോഗിച്ചത്-വിശകലനം ചെയ്യുക.

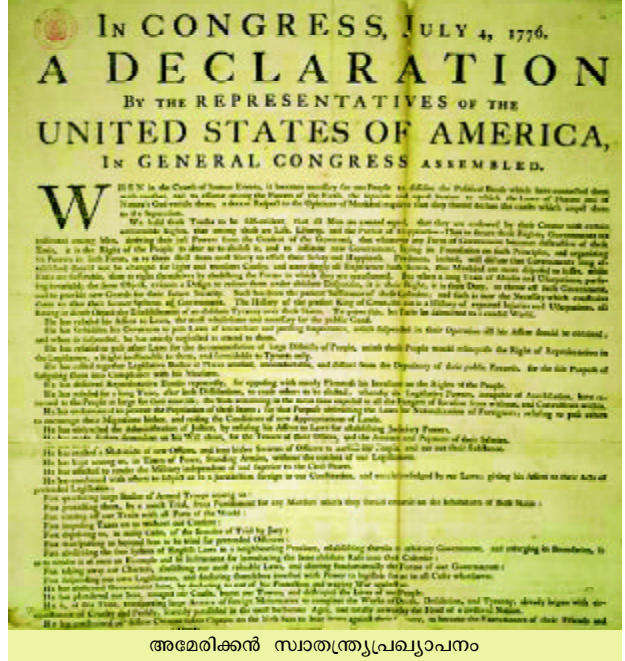
അമേരിക്ക

മതപീഡനങ്ങളിൽ നിന്ന് രക്ഷനേടാനും സാമ്പത്തികഭദ്രത ആർജ്ജിക്കാനുമായി യൂറോപ്പിൽ നിന്ന് പല കുടുംബങ്ങളും അമേരിക്കൻ വൻകരയിലേക്ക് കുടിയേറിയരുന്നു. ഇവരെ പിന്തുടർന്നെത്തിയ കച്ചവടക്കാർ അവിടെ നിരവധി ആവാസകേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചു. ഫ്രഞ്ചുകാരാണ് ആദ്യം കാനഡയിൽ എത്തിച്ചേർന്നത്. തുടർന്ന് ബ്രിട്ടീഷ് കച്ചവടക്കാർ കിഴക്കൻ തീരത്തും ജെയിംസ് ടൗൺ, വിർജീനിയ, പ്ലിമത്ത്, മസ്സാച്ചുസെറ്റ്സ് എന്നിവിടങ്ങളിലും കോളനികൾ സ്ഥാപിച്ചു. ഇങ്ങനെ വടക്കേ അമേരിക്കയിൽ പതിമൂന്ന് ഇംഗ്ലീഷ് കോളനികൾ ഉയർന്നുവന്നു.

അമേരിക്കയിൽ നിന്ന് സ്വർണ്ണവും വെള്ളിയും കണ്ടെത്താൻ ഇംഗ്ലീഷുകാരും ഫ്രഞ്ചുകാരും പോർട്ടുഗീസുകാരും ശ്രമിച്ചെങ്കിലും പരാജയപ്പെട്ടു. എന്നാൽ അവർ ഇവിടെ വൻതോതിൽ പുകയില, നീലം, നെല്ല് എന്നിവ കൃഷിചെയ്യാനും ഉല്പന്നങ്ങൾ യൂറോപ്പിൽ കൊണ്ടുപോയി വിൽക്കാനും തുടങ്ങി.

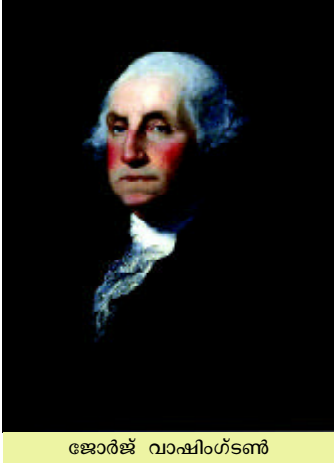
അമേരിക്കയിലെ പതിമൂന്ന് ബ്രിട്ടീഷ് കോളനികൾ

അമേരിക്കൻ സാമതന്ത്ര്യപ്രഖ്യാപനം

ഫ്രാൻസുമായി യൂറോപ്പിൽവെച്ചും അമേരിക്കയിൽവെച്ചും നടന്ന സപ്തവത്സര യുദ്ധത്തിനു ശേഷം അമേരിക്കൻ കോളനികളിൽ നിന്ന് ബ്രിട്ടീഷുകാർ യുദ്ധച്ചെലവിനായി വിഹിതം ആവശ്യപ്പെട്ടു. എന്നാൽ അമേരിക്കൻ കോളനികൾ ഈ ആവശ്യം നിരാകരിച്ചു. ബ്രിട്ടീഷ് പാർലമെന്റ് അമേരിക്കൻ കോളനികൾക്കുമേൽ നിരവധി പുതിയ നികുതികൾ ചുമത്തി. ഇത്തരം നികുതികൾ കോളനിവാസികൾക്കിടയിൽ ബ്രിട്ടീഷ് വിരുദ്ധ മനോഭാവം വളർത്തി. തങ്ങൾക്കു പ്രാതിനിധ്യമില്ലാത്ത ബ്രിട്ടീഷ് പാർലമെന്റിന് തങ്ങളുടെ മേൽ നികുതികൾ ചുമത്താൻ അവകാശമില്ലെന്ന് അവർ വാദിച്ചു. 'പ്രാതിനിധ്യമില്ലാതെ നികുതി പിരിക്കാൻ പാടില്ല' (No taxation without representation) എന്ന മുദ്രവാക്യവുമായി അമേരിക്കൻ കോളനികൾ ബ്രിട്ടനെയെതിരെ കലാപമുയർത്തി. 1774-ൽ പതിമൂന്ന് അമേരിക്കൻ കോളനികളുടെ പ്രതിനിധികൾ ഫിലാഡൽഫിയയിൽ ഒന്നാം കോണ്ടിനെന്റൽ കോൺഗ്രസ്സ് ചേർന്നു. ഇത് ഒരു താൽക്കാലിക ഗവൺമെന്റിന് രൂപം നൽകി. 1776-ൽ അമേരിക്കൻ കോളനികൾ രണ്ടാം കോണ്ടിനെന്റൽ കോൺഗ്രസ്സ് ജോർജ് വാഷിങ്ടനെ പ്രസിഡന്റായി തിരഞ്ഞെടുത്ത്

സ്വാതന്ത്ര്യപ്രഖ്യാപനം (Declaration of Independence) നടത്തി. ഇത് കോളനികളും ഇംഗ്ലണ്ടും തമ്മിലുള്ള യുദ്ധത്തിന് വഴിവെച്ചു. ഫ്രഞ്ചുകാരുടെ സഹായത്തോടെ ഇംഗ്ലണ്ടിനെതിരെ അമേരിക്കൻ കോളനികൾ യുദ്ധത്തിലേർപ്പെട്ടു. ഇതിൽ അമേരിക്കൻ കോളനികൾക്ക് നേതൃത്വം

ജോർജ്ജ് വാഷിംഗ്ടൺ

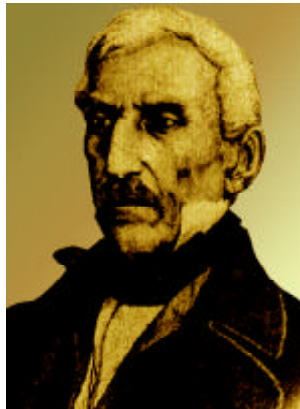
നൽകിയത് ജോർജ്ജ് വാഷിംഗ്ടൺ ആയിരുന്നു. 1781-ൽ കോൺവാലിസിന്റെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള ഇംഗ്ലീഷ് പട്ടാളം അമേരിക്കൻ കോളനികളുടെയും ഫ്രാൻസിന്റെയും സംയുക്തസൈന്യത്തിന് കീഴടങ്ങി. 1783-ലെ പാരീസ് ഉടമ്പടിയിലൂടെ അമേരിക്കൻ കോളനികളുടെ സ്വാതന്ത്ര്യം അംഗീകരിക്കാൻ ബ്രിട്ടീഷ് ഗവൺമെന്റ് നിർബന്ധിതമായി. ഇങ്ങനെ അമേരിക്കൻ ഐക്യനാടുകൾ നിലവിൽ വന്നു.

തെക്കേ അമേരിക്ക

തെക്കേ അമേരിക്കയിലെ സ്പാനിഷ് സാന്നിധ്യത്തെപ്പറ്റി നിങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഇതേത്തുടർന്ന് കൂടുതൽ യൂറോപ്യൻ ശക്തികൾ സ്വർണ്ണവും വെള്ളിയും തേടി അവിടെയെത്തി. പെറുവിലെയും മെക്സിക്കോവിലെയും

സൈമൺബൊളിവർ

ജോസെ ഡി സാൻമാർട്ടിൻ

തെക്കേ അമേരിക്ക 1825-ൽ

സ്വർണ്ണ-വെള്ളി ഖനികളുടെ നിയന്ത്രണം സ്വപേയി നിന്നായിരുന്നു. സ്വപേയിൻകാരെ പിന്തുടർന്നെത്തിയ പോർച്ചുഗീസുകാർ മദ്ധ്യകിഴക്കൻ ബ്രസീലിലെ മിനാർ ഗൊറായിസ് പ്രവിശ്യയിൽ സ്വർണ്ണം കണ്ടെത്തി. സ്വർണ്ണവും മറ്റു വിഭവങ്ങളും തേടിയുള്ള ഈ അധിനിവേശങ്ങൾ തദ്ദേശീയ ജനതയെ നശിപ്പിച്ചു. പകരം ഒരു സങ്കരജനവിഭാഗം, 'മെസ്റ്റിസോസ്' (Mestizoes) ഇവിടത്തെ ഭൂരിപക്ഷജനതയായി മാറി. പതിനെട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അന്ത്യത്തോടെ തെക്കേ അമേരിക്കൻ ജനത തങ്ങളുടെ യജമാനൻമാരായ സ്വപേയിൻകാർക്കും പോർച്ചുഗീസുകാർക്കുമെതിരെ കലാപമുയർത്തി. 1804-ൽ ഫ്രഞ്ചുകാരിൽ നിന്ന് സ്വാതന്ത്ര്യം നേടിയ ഹെയ്തി തെക്കേ അമേരിക്കയിലെ ആദ്യ സ്വാതന്ത്രരാജ്യമായി. ഇതേസമയത്ത് യൂറോപ്പിൽ നെപ്പോളിയന്റെ വരവോടെ സ്പാനിഷ്, പോർച്ചുഗീസ് ശക്തികളുടെ പ്രതാപംക്ഷയിക്കാൻ തുടങ്ങി. ബ്രിട്ടനും ഫ്രാൻസും ഇവരുടെ സ്ഥാനം കൈയടക്കി. അമേരിക്കൻ ഐക്യനാടുകൾ തെക്കേ അമേരിക്കയിലെ മറ്റ് രാജ്യങ്ങളെ പ്രക്ഷോഭത്തിന് പ്രേരിപ്പിച്ചു. സൈമൺ ബൊളിവറുടെ നേതൃത്വത്തിൽ വെനിസ്വലയും ജോസെ ഡി സാൻമാർട്ടിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ അർജന്റീനയും സ്വാതന്ത്ര്യം നേടി. തുടർന്ന് 1822-ൽ ബ്രസീൽ, മെക്സിക്കോ എന്നിവയും സ്വാതന്ത്ര്യമായി. പോർട്ടുഗീസുകാരും ക്യൂബയും ഒഴിച്ചുള്ള ഈ മേഖലയിലെ മുഴുവൻ രാജ്യങ്ങളും 1825 ഓടെ സ്വാതന്ത്ര്യം നേടി.

തൊഴിലാളിവർഗ്ഗമുന്നേറ്റം

വ്യവസായവിപ്ലവത്തെക്കുറിച്ച് നിങ്ങൾക്കറിയാമല്ലോ. സംഘടിതതൊഴിലാളിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉദയത്തിന് വഴിവെച്ചതാണ് ഇതിന്റെ ഫലങ്ങളിലൊന്ന്. വ്യവസായവിപ്ലവം മുതലാളിക്ക് ഉല്പാദനവർദ്ധനവും അളവറ്റ ലാഭവും പ്രദാനം ചെയ്തപ്പോൾ തൊഴിലാളിയുടെ ജീവിതം കൂടുതൽ ദുഷ്കരമാക്കി. വ്യവസായ കേന്ദ്രങ്ങൾക്കു ചുറ്റുമായി ഏറെ വൃത്തിഹീനമായ ജീവിതസാഹചര്യത്തിൽ ആയിരക്കണക്കിനാളുകൾ ഒരുമിച്ചു താമസിക്കേണ്ട അവസ്ഥ ഉണ്ടായി. മുതലാളിയുടെ ലാഭത്തിന്റെ യഥാർത്ഥാവകാശികളായ ഈ തൊഴിലാളികൾക്ക് ലഭിച്ചത് കഷ്ടപ്പാടും ദുരിതങ്ങളുമായിരുന്നു. കുറഞ്ഞകൂലി, അപകടകരമായ തൊഴിൽസാഹചര്യം, ഏറെ നേരത്തെ കഠിനാധ്വാനം എന്നിവ തൊഴിലാളികളുടെ അവസ്ഥ ദയനീയമാക്കി. ഇതിനെതിരെ തൊഴിലാളികൾ സംഘടിച്ച് തൊഴിലാളിസംഘടനകൾ രൂപീകരിച്ചു. 1830-ൽ ഇത്തരം തൊഴിലാളിസംഘടനകളുടെ ദേശീയ ഫോറത്തിന്, നാഷണൽ അസോസിയേഷൻ ഫോർ പ്രൊട്ടക്ഷൻ ഓഫ് ലേബറിന്, ജോൺ ദോഹർത്തി (John Doharty) രൂപം നൽകി. റോബർട്ട് ഓവൻ, വില്യം ലോവറ്റ് എന്നിവർ ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിന് നേതൃത്വം നൽകിയ മറ്റു ചിലരാണ്. തൊഴിലാളികളുടെ തൊഴിൽസാഹചര്യങ്ങളും ജീവിതാവസ്ഥയും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനാണ് പ്രധാനമായും തൊഴിലാളി സംഘടനകൾ

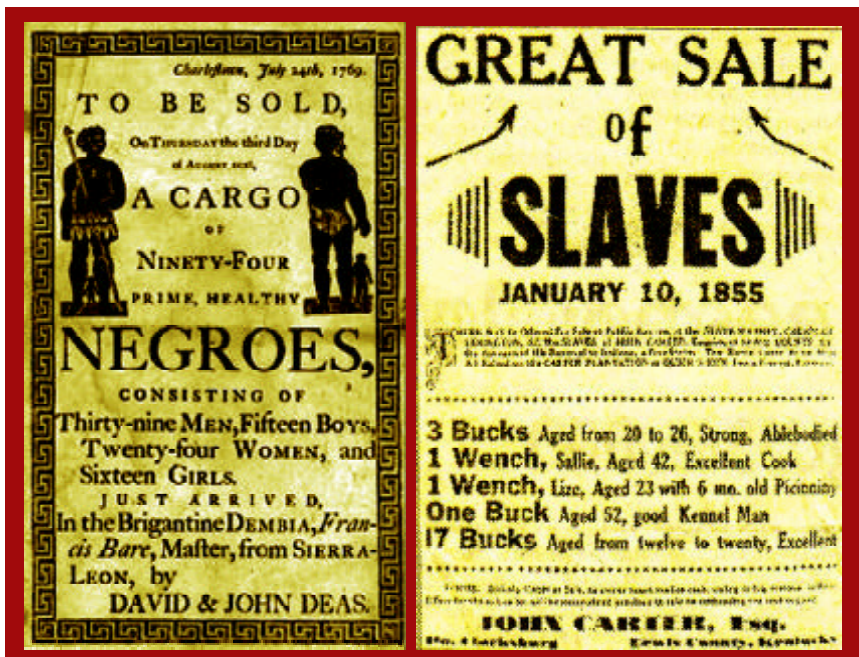

വടക്കേ അമേരിക്ക ലൂയിസിയാനയിൽ നിന്നുള്ള ഒരു അടിമ. ചാട്ടവാറിയേറ്റ പാടുകൾ ശ്രദ്ധിക്കുക

പ്രാമുഖ്യം നൽകിയത്. സോഷ്യലിസ്റ്റ് ആശയങ്ങൾ ആയിരുന്നു ഇവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അന്തർധാര. സംഘടിതതൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ പോരാട്ടങ്ങളിലൂടെ തൊഴിലാളികളുടെ പ്രവൃത്തിസമയം, വേതനം, ജീവിത സാഹചര്യങ്ങൾ എന്നിവയിൽ വലിയ മാറ്റം വന്നു.

തൊഴിലാളി പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ കുലിക്കൂടുതൽ ആവശ്യപ്പെട്ടതും തൊഴിൽസൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്താൻ നിർബന്ധിച്ചതും ഉൽപ്പാദനച്ചെലവ് വർദ്ധിക്കുന്നതിനും ലാഭവിഹിതം കുറയുന്നതിനും ഇടയാക്കി. ഇത് മുതലാളിത്തത്തെ പ്രതിസന്ധിയി

ലാക്കി. ഇതിനെത്തുടർന്ന് ഈ രാജ്യങ്ങളിലെ വ്യവസായികൾ കോളനികളിൽ മുതൽമുടക്കാൻ തുടങ്ങി. കുറഞ്ഞ ചിലവിൽ തൊഴിലാളികളെ ലഭിച്ചതും അസംസ്കൃതവസ്തുക്കളുടെ ലഭ്യതയും ഉണ്ടാക്കിയ ഉല്പന്നങ്ങൾക്ക് അതാതിടങ്ങളിലും അയൽപ്പക്ക രാജ്യങ്ങളിലും ആവശ്യക്കാർ ഉണ്ടായതും ഇവിടങ്ങളിലെ വ്യവസായത്തെ ലാഭകരമാക്കി. ഇത് വ്യവസായികൾക്ക് ഈ രാജ്യങ്ങളിൽ മുതൽമുടക്കാൻ പ്രേരണയായി. വ്യവസായങ്ങളിൽ മുതൽമുടക്കുന്നതോടൊപ്പം വൻതോതിലുള്ള തോട്ടം കൃഷിക്കും കോളനിക

അടിമകളെ വിൽപ്പനയ്ക്കു വച്ചതിന്റെ പരസ്യം

ളിൽ വ്യവസായികൾ പണം മുടക്കി. ഇവിടെ നിന്ന് കിട്ടിയ ലാഭം തങ്ങളുടെ രാജ്യങ്ങളിലേക്ക് ഒഴുക്കി മറ്റു രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നും പുതിയ ഉപകരണങ്ങൾ വാങ്ങാനായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തി. കോളനികളിലെ തോട്ടം കൃഷിയും ഖനിവ്യവസായവും വൻതോതിൽ കുറഞ്ഞ കുലിക്കുള്ള തൊഴിലാളികളുടെ ആവശ്യകതയുണ്ടാക്കി. ഇതു പരിഹരിക്കാൻ ഏഷ്യയിൽ നിന്നും ആഫ്രിക്കയിൽ നിന്നും മനുഷ്യരെ അടിമകളാക്കി ഈ രാജ്യങ്ങളിലേക്ക് കയറ്റി അയയ്ക്കാൻ ആരംഭിച്ചു.

പോർച്ചുഗീസുകാരും സ്പെയിൻകാരുമാണ് അടിമ കച്ചവടം ആരംഭിച്ചതെങ്കിലും പതിനേഴാം നൂറ്റാണ്ടോടെ ഇംഗ്ലീഷുകാർ അതേറ്റെടുത്തു. പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ മധ്യം വരെ ഈ അടിമകച്ചവടം തുടർന്നു. ദശലക്ഷക്കണക്കിനു മനുഷ്യരെയാണ് ആഫ്രിക്കയിൽ നിന്നും ഏഷ്യയിൽ നിന്നും ഇവർ ബലമായി പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി അടിമകളാക്കി വിറ്റത്. ലോകത്തെമ്പാടുമുള്ള ഖനി തൊഴിലാളികളായും തോട്ടം തൊഴിലാളികളായും ഇവരെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി. ഈ അടിമകളുടെ ജീവിതം ദുരിതപൂർണ്ണമായിരുന്നു. യജമാനന്മാരുടെ കീഴിൽ ഏതു പ്രവൃത്തിയെടുക്കാനും നിർബന്ധിക്കപ്പെട്ട ഇവർ രക്ഷപ്പെടാൻ ശ്രമിച്ചാൽ കൊടിയ മർദ്ദന

ങ്ങൾക്കും വിധേയരായി. കലാപം ഉണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിച്ച അടിമകളെ കൊല്ലാനും ഉടമകൾക്ക് അധികാരമുണ്ടായിരുന്നു. രക്ഷപ്പെടാൻ ശ്രമിച്ച അടിമയെ കൊല്ലുന്ന ആൾക്ക് സമ്മാനം നൽകാനും യജമാനന്മാർ തയ്യാറായി. അങ്ങനെ അടിമത്തം കോളനി വ്യവസ്ഥയുടെ അവിഭാജ്യഘടകമായി.

ഇത്തരത്തിലുള്ള അടിമപ്പണിക്കു പുറമെ വൻതോതിൽ കരാർ തൊഴിലാളികളെയും (Indentured labour) തോട്ടം, ഖനി മേഖലകളിൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി. വെസ്റ്റ്ഇൻഡീസ്, ന്യൂസിലാന്റ്, തെക്കേ ആഫ്രിക്ക, മലയ, സിംഗപ്പൂർ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിലേക്ക് ഇന്ത്യയിൽനിന്നും മറ്റു കോളനികളിൽ നിന്നും കങ്കാണി മാരുടെ സഹായത്തോടെ കൂട്ടത്തോടെ കയറ്റി അയയ്ക്കപ്പെട്ട ഈ തൊഴിലാളികളുടെ സ്ഥിതി അടിമകളുടേതിൽ നിന്നും ഏറെ മെച്ചമൊന്നും ആയിരുന്നില്ല. പലരും അതാതിടങ്ങളിൽ സ്ഥിരതാമസക്കാരായി.

വെസ്റ്റ്ഇൻഡീസിലെ ക്രിക്കറ്റ് താരങ്ങളായ ആൾവിൻ കാളിചരൻ, ശിവനാരായണൻ ചന്ദർ പോൾ തുടങ്ങിയവരുടെ പേരുകളിലുള്ള ഇന്ത്യൻ സ്വഭാവം ഈ ബന്ധത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതാണ്.

ഉല്പാദനവ്യവസ്ഥയിൽ ഉപകരണങ്ങളുടെ നവീകരണം മനുഷ്യജീവിതത്തിൽ പുതിയ മാറ്റങ്ങൾക്കും ചേരിതിരിവുകൾക്കും ഇടയാക്കി. (മുതലാളി-തൊഴിലാളി, ഉടമ-അടിമ)-ഈ പ്രസ്താവന വിലയിരുത്തുക.

കോളനികളിലെ അവസ്ഥ

പതിനെട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിലെ കോളനികൾ രാഷ്ട്രീയമായി ഏറെ ദുർബലമായിരുന്നു. ഉദാഹരണത്തിന് ഇന്ത്യയിൽ മറാത്ത, സിക്, ഹൈദരാബാദ്, മൈസൂർ, തിരുവിതാംകൂർ എന്നിങ്ങനെ നിരവധി ചെറു രാജ്യങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. ഇവർ പരസ്പരം കലഹിച്ചു. അധിനിവേശശക്തികൾക്കടിപ്പെടാൻ ഇതവസരമൊരുക്കി. പ്രാദേശികശക്തികളെ തമ്മിൽ തല്ലിച്ചാണ് അവർ ഇവിടെ ആധിപത്യം നേടിയത്. എണ്ണത്തിൽക്കുറഞ്ഞ യൂറോപ്യൻമാർക്ക് ഇത്ര വലിയൊരു ഭൂവിഭാഗം അടിപ്പെടുത്താൻ കഴിഞ്ഞത് ഇങ്ങനെയാണ്. ഭരണാധികാരികളും അവരുടെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും അത്യാഗ്രഹികളായിരുന്നു. അവർ പ്രാദേശിക ജനതയെ അടിച്ചമർത്തി. ജനങ്ങളുടെ

ക്ഷേമത്തിന് അവർ തെല്ലും പ്രാധാന്യം നൽകിയില്ല. ജനജീവിതം ദുരിതപൂർണ്ണമായി.

ഇതിനെല്ലാം പുറമെ കോളനിയജമാനന്മാർ ഈ ദുർബലങ്ങളെ പെരുപ്പിച്ചുകാട്ടി. തങ്ങളുടെ അധിനിവേശത്തെ ഒരു 'പരിഷ്കരണദൗത്യ'മായും 'വെള്ളക്കാരന്റെ ഭാര'മായും അവർ നീതികരിച്ചു. അപരിഷ്കൃതരായി കിടന്ന അറബികളെയും ഏഷ്യക്കാരെയും ആഫ്രിക്കൻ വംശജരെയും സംസ്കാരമുള്ള മനുഷ്യരാക്കാനുള്ള 'വിശുദ്ധദൗത്യ'മാണ് കോളനീകരണം വഴി നടത്തുന്നതെന്ന് അവർ അവകാശപ്പെട്ടു. കോളനികളിലെ ജനങ്ങൾക്കുമേൽ നടത്തിയ കടന്നാക്രമണങ്ങളെ തങ്ങളുടെ പാർലമെന്റിലും ലോകമനഃസാക്ഷിക്കുമുന്നിലും ന്യായീകരിക്കാൻ ഈ അവകാശവാദങ്ങൾ കോളനിശക്തികൾക്കാവശ്യമായിരുന്നു. വംശീയ വ്യത്യാസവും

മതപരമായ മഹിമയും തങ്ങളുടെ മേൻമ എടുത്തു കാണിക്കാൻ വേണ്ടി യൂറോപ്യൻമാർ ഉപയോഗിച്ചു. കോളനി ഭരണാധികാരികൾ തങ്ങളുടെ ലാഭം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനനുക്യലമായ രീതിയിൽ കോളനി കളിലെ ഭരണനടപടികൾ ആവിഷ്കരിച്ചു. പൊതു ഭരണം (Civil Service), സൈന്യം (Army), പോലീസ് (Police) എന്നീ തൂണുകളിലാണ് കോളനി ഭരണം കെട്ടിപ്പൊക്കിയത്. ഈ മൂന്ന് തൂണുകൾ ക്രമസമാധാനത്തെ താങ്ങി നിർത്തി; കോളനി മേധാവിയുടെ യശസ്സും ശക്തിയും വർദ്ധിപ്പിച്ചു. ക്രമസമാധാനമില്ലെങ്കിൽ വ്യാപാരികൾക്കും മുതലാളി

മാർക്കും തങ്ങളുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ കോളനികളിൽ വിറ്റഴിക്കാൻ കഴിയുമായിരുന്നില്ല. ഈ മൂന്ന് തൂണുകൾക്കുപുറമെ വ്യാപാരക്കരാറുകളുടെ പരിശുദ്ധി ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന പാശ്ചാത്യ നീതിന്യായവ്യവസ്ഥയും ഇവിടെ ഏർപ്പെടുത്തി. കൊളോണിയൽ ഭരണം നടത്തിക്കൊണ്ടു പോകാനുള്ള ഗുമസ്തൻമാരെ പരിശീലിപ്പിക്കാൻ ആധുനിക പാശ്ചാത്യവിദ്യാഭ്യാസം തുടങ്ങിവെച്ചു. സാമൂഹ്യവും സാംസ്കാരികവുമായ പരിവർത്തനം സാധ്യമാക്കിയ ഫലപ്രദമായ ഒരുപകരണമാണ് പാശ്ചാത്യ വിദ്യാഭ്യാസം.

‘കോളനീകരണം സൈനികാധിനിവേശത്തേക്കാൾ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട അടിമത്തമാണ്. കോളനിയജമാനൻമാരെ രക്ഷകരായിക്കണ്ട സമൂഹത്തെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിലേക്ക് നയിക്കുക ഇതിനാൽ പ്രയാസകരമായി’. കോളനീകരണം വളർത്തിയെടുത്ത സാമൂഹ്യാവസ്ഥ വിശകലനം ചെയ്ത് ഇത് വ്യക്തമാക്കുക.

ബാൽക്കൺ പ്രതിസന്ധി

കൂടുതൽ രാജ്യങ്ങളുടെ അധികാരവും ഭരണനിയന്ത്രണവും തങ്ങളുടെ കീഴിലാക്കാൻ സാമ്രാജ്യത്വം ആഗ്രഹിച്ചു. തങ്ങളുടെ അധികാരത്തിനുകീഴിൽ പുതിയ രാജ്യങ്ങളെ കൊണ്ടുവരാൻ ലോകത്തിന്റെ വിവിധ ഇടങ്ങളിൽ ഇത്തരം ഇടപെടലുകൾ നമുക്കു കാണാം. 19-ാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആദ്യത്തിൽ തുർക്കി സൽത്തനത്ത് (ഓട്ടോമൻ സാമ്രാജ്യം) ക്ഷയോൻമുഖമായി. ‘യൂറോപ്പിലെ രോഗി’ എന്നാണ് തുർക്കി സൽത്തനത്ത് അറിയപ്പെട്ടത്. ഈ ദുർബലാവസ്ഥ മുതലെടുത്ത് പശ്ചിമയൂറോപ്യൻ ശക്തികൾ തുർക്കി സാമ്രാജ്യത്തിനു കീഴിലുണ്ടായിരുന്ന ഭൂഭാഗങ്ങൾ കൈയടക്കാൻ ശ്രമം തുടങ്ങി. ഈ അധികാര വടംവലിയെത്തുടർന്ന് ഉണ്ടായ പ്രശ്നങ്ങൾ ‘പൗരസ്ത്യയൂറോപ്യൻ സമസ്യ’ (Eastern Question) എന്ന പേരിലറിയപ്പെട്ടു. അന്നത്തെ തുർക്കി സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഭാഗമായിരുന്നു ബാൽക്കൺ ഉപദ്വീപ്.

ബാൽക്കൺ പ്രദേശങ്ങൾ

തെക്കുകിഴക്കൻ യൂറോപ്പിൽ മൂന്നുവശവും സമുദ്രത്താൽ ചുറ്റപ്പെട്ടതാണ് ബാൽക്കൺ ഉപദ്വീപ്. തുർക്കിയുടെ ഭരണത്തിന് കീഴിലായിരുന്ന ബൾഗേറിയ, സെർബിയ, മാസിഡോണിയ അൽബേനിയ, ട്രാൻസിൽവാനിയ, ബോസ്നിയ-ഹെർസിഗോവിന തുടങ്ങിയവ ബാൽക്കൺ പ്രദേശങ്ങളെന്നാണ് അറിയപ്പെട്ടത്.

ബാൽക്കൺ പ്രദേശത്തോട് തൊട്ട് കിടന്ന സ്ലാവ് വംശജർ അധിവസിക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങൾ കൈയടക്കാൻ റഷ്യ ശ്രമിച്ചു. ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽ റഷ്യ മേൽക്കൈ നേടിയാൽ നിലവിലുള്ള ശാക്തീകബലാബലത്തിൽ മാറ്റം വരുമെന്ന് മറ്റു യൂറോപ്യൻ ശക്തികൾ ഭയപ്പെട്ടു. ഇതാണ് പൗരസ്ത്യയൂറോപ്യൻ സമസ്യയിലേക്ക് നയിച്ചത്. ഇത് പലതരത്തിൽ പ്രകടമായി. അതിലൊന്നാണ് ക്രിമിയൻ യുദ്ധം.

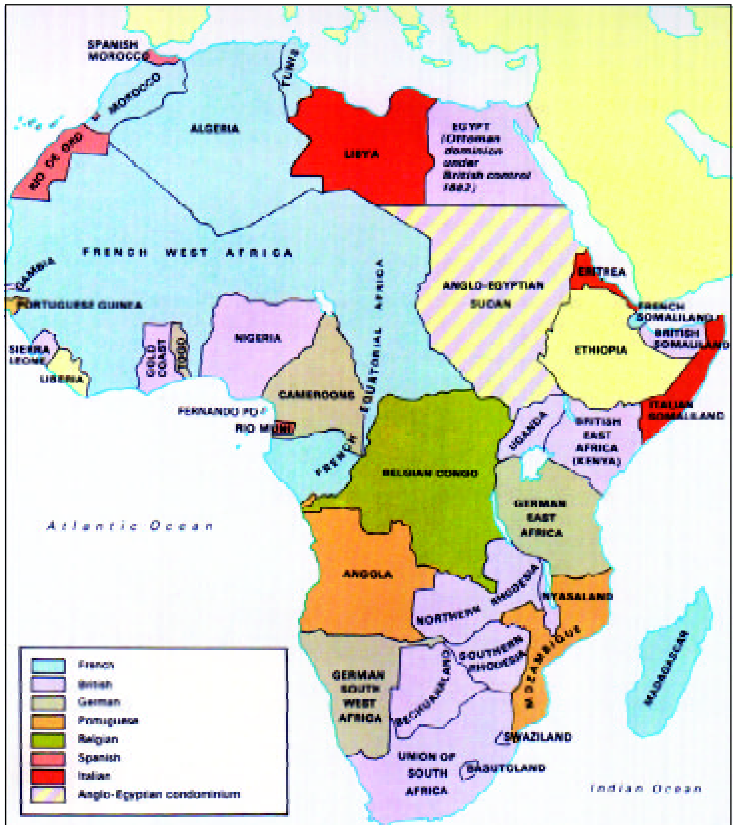
ക്രിമിയൻ യുദ്ധരംഗങ്ങളിലൊന്നായ സ്കൂട്ടാരിയിൽ മുറിവേറ്റയോദ്ധാക്കളെ പരിചരിച്ച ദയാമൂർത്തിയായ നേഴ്സായിരുന്നു ഫ്ലോറൻസ് നെറ്റിംഗേൽ. ഉറക്കം കളഞ്ഞ് വിളക്കുമായി രോഗികളെ സമാശ്വസിപ്പിച്ച ഇവർ വിളക്കേന്തിയ വനിത എന്നറിയപ്പെട്ടു.

സ്റ്റാമ്പ് പ്രദേശങ്ങൾ കീഴടക്കി തുർക്കിസാമ്രാജ്യത്തിനുമേൽ ആധിപത്യം നേടാനുള്ള റഷ്യയുടെ പദ്ധതി ഇതോടെ തകർന്നു. തുർക്കിയിലെ ഓർത്തഡോക്സ് ക്രിസ്ത്യൻ പ്രജകളെ രക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള നാട്യങ്ങൾ റഷ്യയ്ക്ക് ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടിവന്നു. യൂറോപ്യൻ ശക്തികൾ തമ്മിലുള്ള മൽസരങ്ങൾ വെറും അതിർത്തിത്തർക്കങ്ങൾ ആയിരുന്നില്ലെന്ന് 'പൗരസ്ത്യയൂറോപ്യൻ സമസ്യ' തെളിയിച്ചു. സാമ്രാജ്യത്വപരവും അധിനിവേശപരവുമായ പല പ്രശ്നങ്ങളും ഇതിൽ കൂടിക്കൂഴത്തു കിടന്നിരുന്നു.

ആഫ്രിക്കയുടെ വീതംവെയ്പ്പ് (Partition of Africa)

സാമ്രാജ്യത്വധിനിവേശത്തിന്റെയും കോളനീകരണത്തിന്റെയും അന്ത്യഘട്ടത്തിലായിട്ടുള്ള മറ്റൊരുദാഹരണമാണ് ആഫ്രിക്കയുടെ വീതംവെയ്പ്പ്. പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ മദ്ധ്യത്തോടെ അടിമക്കച്ചവടത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം കുറഞ്ഞു. ഇതോടെ ആഫ്രിക്കയിലെത്തിയിരുന്ന യൂറോപ്യൻ ശക്തികൾ തങ്ങളുടെ രാജ്യങ്ങളിലെ വ്യവസായങ്ങൾക്കാവശ്യമായ അസംസ്കൃതവസ്തുക്കൾ ശേഖരിക്കാനുള്ള പര്യവേഷണങ്ങളിലേർപ്പെട്ടു. ഈ അന്വേഷണത്തിനായി യൂറോപ്യൻ ശക്തികൾ പരസ്പരം മൽസരിക്കുകയും ആഫ്രിക്ക നിരവധി ക്ഷണങ്ങളായി വിഭജിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഈ വീതംവെയ്പ്പിന് രണ്ട് സവിശേഷതകൾ ഉണ്ട്. യുദ്ധങ്ങളൊന്നും കൂടാതെയാണ് ഇത് സാധിച്ചത്. സാവധാനത്തിൽ നടന്നതല്ല, അതിവേഗത്തിൽ സാധിച്ചതാണ് ഈ

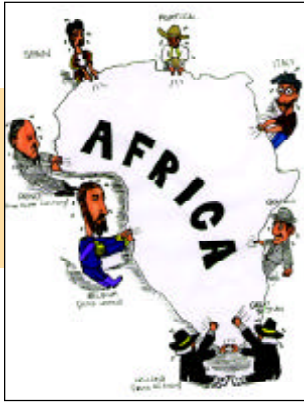

ആഫ്രിക്കയുടെ വീതം വെയ്പ്പ്

വീതംവെയ്പ്പ്. ഇത് കൊളോണിയൽ ശക്തികൾ തമ്മിൽ നിരവധി സംഘർഷങ്ങൾക്ക് ഇടയാക്കി. എന്നാൽ ഇവയെല്ലാം തന്നെ ഉഭയകക്ഷി ചർച്ചകളിലൂടെയും സന്ധികളിലൂടെയും വളരെ വേഗം തന്നെ പറഞ്ഞു തീർത്തു. അങ്ങനെ 1914 ആയപ്പോഴേയ്ക്കും അബിസീനിയയും ലൈബീരിയയും ഒഴിച്ചുള്ള ആഫ്രിക്കൻ രാജ്യങ്ങളെല്ലാം യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങളുടെ കോളനികളായി.

ആഫ്രിക്കൻ വീതം വെയ്പ്പ് കാണിക്കുന്ന പട്ടിക

ആഫ്രിക്കൻ രാജ്യങ്ങൾ	കൊളോണിയൽ ശക്തി
ഈജിപ്ത്, സുഡാൻ, റൊഡേഷ്യ, ഉഗാണ്ട, ബ്രിട്ടീഷ് ഈസ്റ്റ് ആഫ്രിക്ക, സിയേറ ലിയോൺ, ഗോൾഡ് കോസ്റ്റ്, നൈജീരിയ, തെക്കെ ആഫ്രിക്ക	ബ്രിട്ടൻ
അൾജീരിയ, ടുണീഷ്യ, മൊറോക്കോ, സഹാറ, ഫ്രഞ്ച് കോംഗോ, ഫ്രഞ്ച് ഗയാന, സെനഗൽ, മഡഗാസ്കർ	ഫ്രാൻസ്
ജർമ്മൻ കിഴക്കൻ ആഫ്രിക്ക, തെക്കു പടിഞ്ഞാറൻ ആഫ്രിക്ക, കാമറൂൺ, ടോഗോ, ബെനീൻ	ജർമ്മനി
ലിബിയ, സോമാലിലാന്റ്	ഇറ്റലി
അംഗോള, മൊസാംബിക്ക്, പോർച്ചുഗീസ് ഗിനിയ	പോർച്ചുഗൽ
റയോ ഡി ഓറോ, സ്പാനിഷ് ഗിനിയ	സ്പെയിൻ

‘സാമ്രാജ്യത്വം അന്താരാഷ്ട്രീയ മാനവികതയുടെ നേരെയുള്ള കടന്നുകയറ്റമാണ്’ ആഫ്രിക്കയുടെ വീരംവെയ്പ്പ് മുൻനിർത്തി ഈ പ്രസ്താവന പരിശോധിക്കുക.

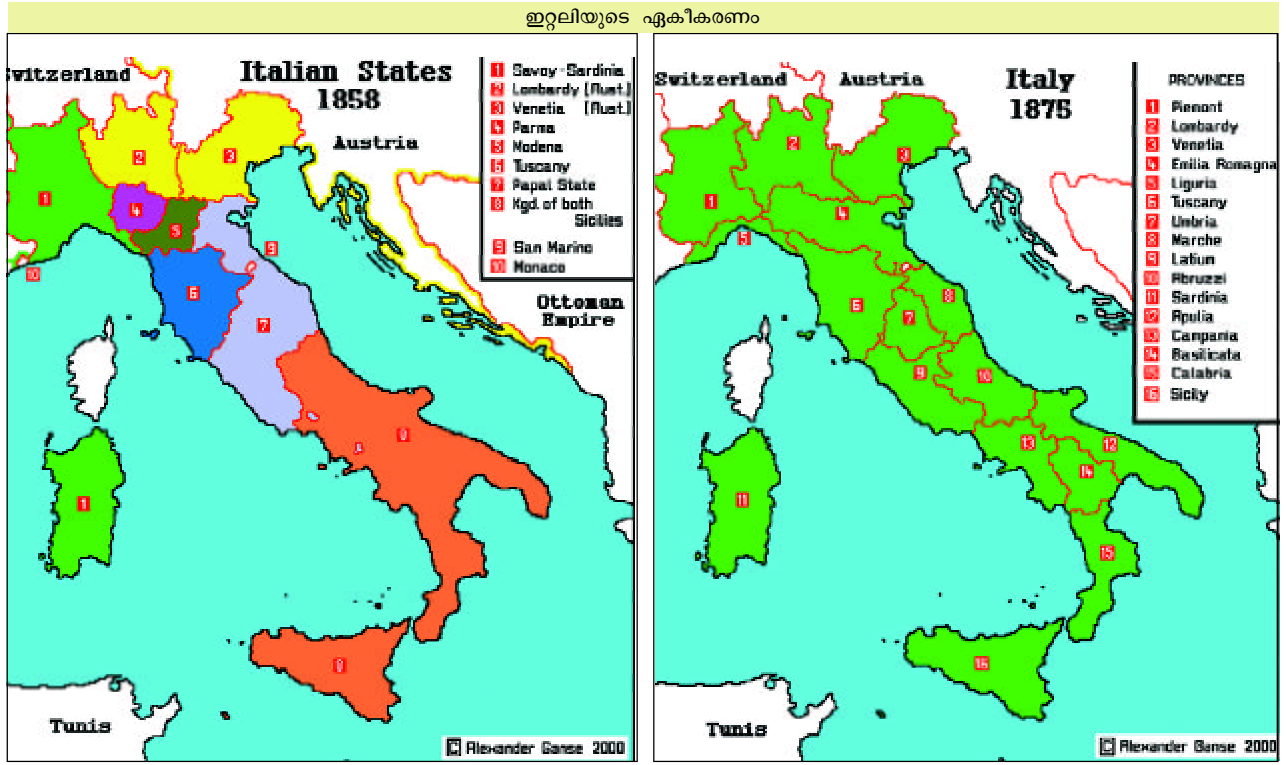
യൂറോപ്പിലെ ദേശീയത

ഫ്യൂഡലിസത്തിന്റെ തകർച്ചയോടെ യൂറോപ്പിൽ രാജാവ് പരമാധികാരിയായി നിലവിൽ വന്ന ദേശരാഷ്ട്രങ്ങളെക്കുറിച്ച് നിങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിയല്ലോ. ഒരു നിയതമായ ഭൂപ്രദേശത്ത് പാർക്കുന്നവരും ഭാഷകൊണ്ടും സംസ്കാരം കൊണ്ടും ചരിത്രം കൊണ്ടും സമാനത പുലർത്തുന്നവരുമായ ഒരു ജനതയെയാണ് ആധുനികാർത്ഥത്തിൽ ‘ദേശം’ (Nation) എന്നു പറയുന്നത്. ഈ സങ്കല്പത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായ പ്രത്യയശാസ്ത്രവും കർമ്മ പരിപാടിയും ചേർന്നതാണ് ദേശീയത (Nationalism). 18-ാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാനത്തോടെ യൂറോപ്പിലെ വിവിധപ്രദേശങ്ങളിൽ ദേശീയതാബോധം വളർന്നുവന്നു. നെപ്പോളിയന്റെ കാലത്ത് ഈ വികാരം കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെട്ടു. വിയന്നാ ഉടമ്പടിക്കും മെറ്റേർണിക്

ജോസഫ് മസീനി

വ്യവസ്ഥിതിക്കും അന്ത്യം കുറിച്ച 1848-ലെ വിപ്ലവങ്ങളെത്തുടർന്ന് യൂറോപ്പിൽ ദേശീയത ശക്തമായി. ഇതിന്റെ മികച്ച രണ്ടുദാഹരണങ്ങളാണ് ഇറ്റലിയുടെയും ജർമ്മനിയുടെയും ഏകീകരണങ്ങൾ. ഇറ്റലിയുടെ ഏകീകരണത്തിനായി കാർബൊണാരി, യങ്ങ് ഇറ്റലി എന്നീ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ നേരത്തെ തന്നെ

പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ ജോസഫ് മസീനി, ഗാരി ബാൾഡി മുതലായവരാണ് ഇറ്റാലിയൻ ദേശീയതയുടെ നായകർ. സാർദീനിയയിലെ രാജാവായിരുന്ന വിക്ടർ ഇമ്മാനുവൽ രണ്ടാമൻ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ മന്ത്രിയായ കവൂർ പ്രഭു (Count Cavour) എന്നിവരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ 1870-ൽ ഇറ്റലിയുടെ ഏകീകരണം യാഥാർത്ഥ്യമായി.

ഗാരിബാൾഡി

38-ഓളം കൊച്ചുകൊച്ചു ജർമ്മൻ നാട്ടുരാജ്യങ്ങൾ ഒരുമിച്ച് ചേർന്ന് 'സോൾവെറിൻ' (Zollverein) എന്ന വ്യാപാരസഖ്യം ഉണ്ടാക്കി. എന്നാൽ ജർമ്മനിയുടെ രാഷ്ട്രീയ ഏകീകരണം സാധിച്ചത് പ്രഷ്യൻ ഭരണാധികാരിയായിരുന്ന ഫ്രെഡറിക് വില്ല്യം നാലാമനും

ഓത്തോ ഫോൺ ബിസ്മാർക്ക്

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനമന്ത്രിയായ ഓത്തോ ഫോൺ ബിസ്മാർക്കും (Otto von Bismarck) ചേർന്നാണ്. സ്പാനിഷ് യുദ്ധം, ആസ്ട്രോ-പ്രഷ്യൻ യുദ്ധം,

ഫ്രാങ്കോ-പ്രഷ്യൻ യുദ്ധം എന്നീ മൂന്ന് യുദ്ധങ്ങൾക്കുശേഷം 1871-ൽ പ്രഷ്യൻ രാജാവ് ഏകീകൃത

ജർമ്മനി 1871-ൽ

ജർമ്മനിയുടെ ചക്രവർത്തിയായി (കൈസർ) അധികാരമേറ്റു. പുതുതായി നിലവിൽവന്ന ജർമ്മനിയും ഇറ്റലിയും മറ്റു യൂറോപ്യൻ സാമ്രാജ്യത്വശക്തികളുമായി മൽസരിക്കാൻ തുടങ്ങി.

ദേശീയത ഒരു രാജ്യത്തിനകത്തെ ജനങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങളും അധികാരങ്ങളും സുസ്ഥാപിതമാക്കാൻ യത്നിച്ചപ്പോൾ അത് മറ്റു ജനവിഭാഗങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങളെ ബാധിക്കാൻ തുടങ്ങി. മറ്റുള്ള ജനതയിൽ നിന്ന് തങ്ങൾക്കുള്ള മികവുകളും പാരമ്പര്യങ്ങളും ഉയർത്തിപ്പിടിക്കാനും തന്റെ രാജ്യത്തെ സ്നേഹിക്കാനും അതിനെ സംരക്ഷിക്കാനും ദേശീയതയുടെ വക്താക്കൾ ആഹ്വാനം ചെയ്തു. ജർമ്മനിയും ഇറ്റലിയും വൻശക്തികളാണെന്ന ഭാവത്തോടെയാണ് മറ്റു രാജ്യങ്ങളോട് പെട്ടത്. തങ്ങളുടെ സംസ്കാരം ഏറ്റവും ഉയർന്നതും കഠിനമായതും എന്നാണ് ജർമ്മൻകാർ വിശ്വസിക്കുകയും പ്രചരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇറ്റലിയാകട്ടെ തങ്ങളുടെ പഴയ റോമൻ പാരമ്പര്യത്തെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാനാണ് ശ്രമിച്ചത്. അതിരുകടന്ന ഈ ദേശീയബോധം വൻതോതിലുള്ള ആയുധീകരണത്തിലേക്കും ദേശീയതകൾ തമ്മിൽ വൈരം വളർത്തുന്നതിലേക്കും നയിച്ചു. ഇതിനെ ആക്രമക ദേശീയത (aggressive nationalism) എന്നു വിശേഷിപ്പിക്കാം.

ദേശീയത ഒരു രാജ്യത്തെ ജനങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങളും അധികാരങ്ങളും സുസ്ഥാപിതമാകുന്നതിന് സഹായിച്ചെങ്കിലും മറ്റൊരു വിഭാഗം മനുഷ്യരെ ചൂഷണത്തിനും അടിമത്തത്തിനും വിധേയരാക്കി. പ്രസ്താവന പരിശോധിക്കുക.

ഏഷ്യയിലും ആഫ്രിക്കയിലും സാമ്രാജ്യത്വം നടത്തിയ വെട്ടിപ്പിടുത്തങ്ങളും വർദ്ധിച്ചുവന്ന ആക്രമകദേശീയതയും ആണ് യൂറോപ്യൻ രാഷ്ട്രങ്ങൾക്കിടയിൽ ശത്രുത വളർത്തിയത്. ഇത് രാജ്യങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള സംശയങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിച്ചു. പരസ്പരം ആക്രമണഭീഷണി ഭയന്ന് വൻതോതിലുള്ള ആയുധശേഖരണത്തിലേക്ക് നീങ്ങി. ഓരോ രാജ്യവും മറ്റ് രാജ്യങ്ങളെ സംശയദൃഷ്ടിയോടെയും ഭയത്തോടെയും നോക്കിക്കണ്ട് സൈന്യബലവും നാവികസേനയുടെ ശക്തിയും വർദ്ധിപ്പിച്ചു. യൂറോപ്യൻ ശക്തികൾ തമ്മിലുള്ള ഈ പരസ്പരസംശയം വിവിധരീതിയിലുള്ള കരാറുകളിലേക്കും വഴിതെളിയിച്ചു. ഇത് പലതരത്തിലുള്ള ചേരിതിരിവുകൾക്കും കാരണമായി. അന്താരാഷ്ട്ര തലത്തിൽ ഒരു രാജ്യത്തിനും തന്റെ ശത്രു ആരെന്നോ മിത്രം ആരെന്നോ പറയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ആസ്ട്രിയയുമായി രഹസ്യകരാറുണ്ടാക്കിയ റഷ്യ ബോസ്നിയ-ഹെർസിഗോവിന പ്രശ്നം വന്നപ്പോൾ ആസ്ട്രിയക്കെതിരെ ആക്രമണഭീഷണി മുഴക്കി. റഷ്യൻ ആക്രമണത്തെ നേരിടാൻ 1882-ൽ ജർമ്മനി, ആസ്ട്രിയ-ഹംഗറി, ഇറ്റലി എന്നീ രാജ്യങ്ങൾ ചേർന്ന് 'ത്രിരാഷ്ട്രസഖ്യം' (Triple Alliance) രൂപീകരിച്ചു. ത്രിരാഷ്ട്രസഖ്യത്തിനെതിരെ ഫ്രാൻസുമായി രഹസ്യകരാറുണ്ടാക്കിയാണ് റഷ്യ ഇതിനെ നേരിട്ടത്. റഷ്യ-ഫ്രാൻസ് രഹസ്യകരാർ പിന്നീട് ഇംഗ്ലീഷ്-ഫ്രഞ്ച് കരാറിന്, 'ആന്താത് കോർദിയാൽ' (Entente Cordiale) വഴിയൊരുക്കി.

ത്രിരാഷ്ട്രസഖ്യവും ത്രിരാഷ്ട്ര ധാരണയും

ഇതു പിന്നീട് റഷ്യയും ബ്രിട്ടനും തമ്മിലുള്ള ഉടമ്പടിയായി മാറി. റഷ്യയും ബ്രിട്ടനും ഫ്രാൻസും ചേർന്ന് പുതുതായി രൂപീകരിച്ച ഈ 'ത്രിരാഷ്ട്ര ധാരണ' (Triple Entente) ജർമ്മനി, ആസ്ട്രിയ, ഇറ്റലി എന്നിവർ ചേർന്ന് രൂപീകരിച്ച 'ത്രിരാഷ്ട്രസഖ്യത്തിന്' ബദലായിരുന്നു. ഈ സന്ധികളും ഉടമ്പടികളും രാജ്യങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള അവിശ്വാസത്തിന് ശക്തി കൂട്ടുകയും പരസ്പരഭയം വളർത്തുകയും ആണ് ചെയ്തത്. ഇത്തരത്തിലുള്ള സന്ധികൾ മറ്റൊരു കാര്യം ഉറപ്പാക്കി: ഒരു യുദ്ധമുണ്ടായാൽ അത് രണ്ടു രാജ്യങ്ങൾക്കിടയിൽ മാത്രം ഒതുങ്ങി നില്ക്കാതെ ലോകം മുഴുവൻ വ്യാപിക്കുന്ന മഹായുദ്ധമായി പരിണമിക്കും.

സന്ധികളും സഖ്യങ്ങളും യുദ്ധവും സംഘർഷവും ഒഴിവാക്കാൻ വേണ്ടിയുള്ളതാണ്. എന്നാൽ ഇവതന്നെ യുദ്ധത്തിനു കാരണമാകുന്ന അനുഭവവും ഉണ്ട്-പ്രസ്താവന വിശകലനം ചെയ്യുക.

കോളനിവിരുദ്ധ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാനപാദത്തിലും ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആദ്യദശകങ്ങളിലുമായി ഏഷ്യയിൽ കോളനിവിരുദ്ധ സമരങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു. ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണാധികാരികളുടെ ഭരണനടപടികളും

നയവൈകല്യങ്ങളും ഇന്ത്യയിൽ കോളനി വിരുദ്ധദേശീയപ്രസ്ഥാനത്തിന് രൂപം നൽകുന്നതിനുള്ള സാഹചര്യമുണ്ടാക്കി. ഇന്ത്യയുടെ സാമ്പത്തികവും സാംസ്കാരികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ വികസനത്തെ മുരടിപ്പിക്കുന്ന നയങ്ങളാണ് ബ്രിട്ടീഷ്

സർക്കാർ നടപ്പാക്കുന്നതെന്ന യാഥാർത്ഥ്യം ജനങ്ങൾ തിരിച്ചറിയാൻ തുടങ്ങി. ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസത്തിലൂടെ അടിച്ചേൽപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ച സാംസ്കാരിക അടിമത്തത്തെ പ്രതിരോധിക്കാൻ ഇന്ത്യയിലുയർന്നുവന്ന കോളനിവിരുദ്ധ ദേശീയപ്രസ്ഥാനത്തിന് (പ്രതിരോധ ദേശീയതയ്ക്ക്-Defensive Nationalism) കഴിഞ്ഞത് നിങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ടല്ലോ.

ഇതുപോലെ ചൈനീസ് ജനതയുടെ ദേശീയ ബോധത്തെ തട്ടിയുണർത്തി, വിവിധ വിപ്ലവ സംഘടനകളെ ഒരുമിപ്പിച്ച് ചൈനയുടെ വിമോചന പ്രസ്ഥാനത്തെ മുന്നോട്ട് നയിക്കാൻ ഡോ. സൺയാത് സെനീന് കഴിഞ്ഞു. ചൈനയിലെ ഈ മുന്നേറ്റം ഒരേസമയം സാമ്രാജ്യത്വശക്തികൾക്കെതിരെയും ചൈന ഭരിച്ചിരുന്ന മഞ്ചു രാജവംശത്തിന്റെ ദുർന്നയങ്ങൾക്കെതിരെയുമായിരുന്നു. മഞ്ചുരാജവംശാധി

ഡോ. സൺയാത് സെൻ

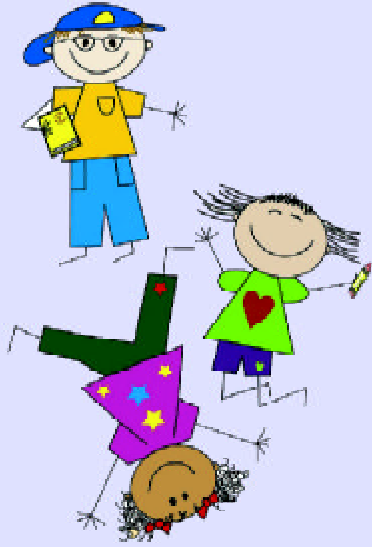
കാരം തകർത്ത് ഒരു ജനകീയജനാധിപത്യറിപ്പബ്ലിക് സ്ഥാപിക്കാനായിരുന്നു ചൈനയിലെ ദേശീയ പ്രസ്ഥാന നേതാക്കൾ ശ്രമിച്ചത്. ദേശീയത, ജനാധിപത്യം, സോഷ്യലിസം എന്നീ അടിസ്ഥാന ആശയങ്ങളിലൂന്നിയാണ് ഈ പോരാട്ടം നടന്നത്.

പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ മദ്ധ്യത്തോടെ അമേരിക്കക്കാർ കോമഡോർ പെറി (Commodore Perry) യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ജപ്പാനീസ് തുറമുഖങ്ങൾ തങ്ങൾക്കായി തുറക്കുന്നതിൽ വിജയം നേടി. അമേരിക്കൻ ഉല്പന്നങ്ങൾക്ക് നികുതിയിളവുകളും ആഭ്യന്തരവ്യാപാരത്തിൽ പ്രത്യേക വിശേഷാധികാരങ്ങളും നേടിയെടുക്കാനും ഇവർക്ക് കഴിഞ്ഞു. തുടർന്ന് ഇതേ അവകാശങ്ങൾ മറ്റു കൊളോണിയൻ ശക്തികളും നേടിയെടുത്തു. എന്നാൽ ജപ്പാൻ ജനത ഈ വിദേശ ഇടപെടലുകളിൽ ശക്തമായ പ്രതിഷേധം ഉയർത്തി. ജപ്പാനിൽ അധികാരത്തിലിരുന്ന ഫ്യൂഡൽ സ്വഭാവമുള്ള ഷോഗൺ ഭരണത്തിനെതിരെയും വിദേശരാജ്യങ്ങളുമായി വ്യാപാരമുദമ്പതികൾ ഉണ്ടാക്കുന്ന നയത്തിനെതിരെയും പ്രതിഷേധം ശക്തമായി. ഷോഗൺ ഭരണത്തെ സ്ഥാനഭ്രഷ്ടമാക്കുന്നതിനും വിദേശ ശക്തികളുടെ ഇടപെടൽ അവസാനിപ്പിക്കുന്നതിനും ശക്തമായ സമരങ്ങൾ നടന്നു. വൈദേശിക ഇടപെടലിനെതിരായ ഈ സമരത്തിൽ ഒറ്റപ്പെട്ട നിരവധി ആക്രമണങ്ങൾ വിദേശികൾക്കു നേരെയുണ്ടായി. 1868-ൽ ഷോഗൺ ഭരണത്തിന് തിരസ്കീല വീണു. മെയ്ജി രാജവംശം സ്ഥാനമേറ്റു. നാലു പതിറ്റാണ്ടുകാലത്തെ മെയ്ജി രാജഭരണത്തിനു കീഴിൽ ജപ്പാൻ പൂർവ്വദേശത്തെ വൻശക്തിയായി മാറി. പാശ്ചാത്യ യൂറോപ്യൻ ശക്തികളുമായി മൽസരിക്കുന്നതിന് ശക്തി നേടിയ ജപ്പാന്റെ ഈ വളർച്ച ഏഷ്യയിലെ കോളനി വിരുദ്ധസമരങ്ങൾക്ക് വൻ ആവേശമാണ് നൽകിയത്. റഷ്യയുമായുള്ള യുദ്ധത്തിൽ ജപ്പാനുണ്ടായ വിജയം യൂറോപ്യൻ ശക്തികൾക്കു മേൽ മറ്റാർക്കും ആധിപത്യം നേടാനാവില്ലെന്ന മിഥ്യാധാരണയെ തകർക്കുന്നതിന് ഇടയാക്കി. ഇത് സാമ്രാജ്യത്വവിരുദ്ധ സമരങ്ങൾക്ക് വമ്പിച്ച കരുത്തുപകർന്നു.

സ്വന്തം ഭൂവിഭാഗത്തിന്റെ ശക്തിയും ദൗർബല്യവും തിരിച്ചറിഞ്ഞ് ജനങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങളും അധികാരങ്ങളും നേടിയെടുക്കാൻ ദേശീയപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ അവസരമൊരുക്കി. വിവിധ കോളനിവിരുദ്ധ സമരങ്ങളുടെ ചരിത്രം വിശകലനം ചെയ്ത് ഈ അഭിപ്രായം പരിശോധിക്കുക.

പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- വടക്കേ അമേരിക്കയും തെക്കേ അമേരിക്കയും വ്യത്യസ്ത മുന്നേറ്റങ്ങളിലൂടെയാണ് സ്വതന്ത്രരാജ്യങ്ങളായത് - അമേരിക്കയിലെ കോളനികളുടെ സ്വാതന്ത്ര്യസമരം പരിശോധിച്ച് ഈ പ്രസ്താവന വിലയിരുത്തുക.
  - മുതലാളിത്തം സാമ്രാജ്യത്വമായി വികസിക്കാനുണ്ടായ സാഹചര്യമെന്തായിരുന്നു? സാമ്രാജ്യത്വത്തിന്റെ പ്രതിസന്ധികൾ എന്തൊക്കെയാണ്? ചർച്ച ചെയ്ത് കുറിപ്പു തയ്യാറാക്കുക.
  - യൂറോപ്പിന്റെ വ്യവസായപുരോഗതി സാമ്രാജ്യത്വത്തിലേക്ക് നയിച്ചതെങ്ങനെയെന്ന് വിശകലനം ചെയ്യുക.
  - ഇറ്റലിയുടേയും ജർമ്മനിയുടേയും ഏകീകരണങ്ങൾക്ക് സഹായിച്ച ഘടകങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്ത് കുറിപ്പ് തയ്യാറാക്കുക.
-
- തൊഴിലാളിവർഗ്ഗമുന്നേറ്റം കോളനിവിരുദ്ധസമരങ്ങൾക്ക് പ്രചോദനമേകിയതെങ്ങനെയെന്ന് വിശകലനം ചെയ്ത് കുറിപ്പ് തയ്യാറാക്കുക.
  - പൗരസ്ത്യ യൂറോപ്യൻ സമസ്ത വെറും അതിർത്തിത്തർക്കങ്ങൾ ആയിരുന്നില്ല. സാമ്രാജ്യത്വപരവും അധിനിവേശപരവുമായ കാരണങ്ങൾ ഇതിനുണ്ടായിരുന്നു - കണ്ടെത്തി എഴുതുക.
  - ആഫ്രിക്കയുടെ വീതംവെയ്പ്പ് സാമ്രാജ്യത്വത്തിന്റെ അത്യാർത്തിയുടെ ഏറ്റവും നല്ല ഉദാഹരണമാണ്. സമർത്ഥിക്കുക.
  - ആക്രമകദേശീയതയും പ്രതിരോധദേശീയതയും കോളനീകരണത്തിനും കോളനി വിരുദ്ധസമരങ്ങൾക്കും യഥാക്രമം കാരണമായി - പരിശോധിക്കുക.